

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXX | 20. aprila 2021 - Buenos Aires, Argentina | Št. 3

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

SLOVENSKI VELIKI TEDEN V BUENOS AIRESU

Veliki četrtek

"Novo zapoved vam dam: da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil."

Veliki četrtek - prvi dan svetega Tridnevja, praznik svete Evharištije in spomin na dan, ko nam je Jezus naročil, da se med seboj ljubimo kot bratje. Kot nas je ljubil on.

Kljub nenavadnim razmeram, ki jih povzročila pandemija, smo se letos smeli zbrati pri obredih Velikega četrtka. Prijazno vreme nam je omogočalo, da je cerkev vseskozi ostala odprta in da so verniki obredu lahko sledili tudi na dvorišču. Ni nas bilo veliko, prav gotovo manj, kot druga leta, kar je v sedanjih razmerah seveda priporočljivo.

Obred je vodil g. Franci Cukjati. Mladina nam je s svojim petjem posredovala svežino in navdušenje. Veseli smo bili večje prisotnosti mladitov pri tej sv. maši, saj so poleg petja poskrbeli tudi za branje (Štefi in Zofi Bokalič, Majda Goddec, Tomi Selan).

Po sv. maši je sledilo kratko češčenje Najsvetejšega, z molitvijo rožnega venca in razmišljanjem, prav tako v pripravi mladine.

Zaradi protokola in vseh danih navodil, s katerimi želimo preprečiti širjenje koronavirusa, so obredi bili skrajšani in poenostavljeni. Pogrešali smo umivanje nog po Jezusovem zgle-

du, pa tudi prisotnost otrok in seveda češčenje Najsvetejšega do polnoči.

A v tem času smo kljub temu imeli pravi privilegij, da smo smeli biti osebno prisotni pri teh obredih in tako lepše doživeti ta sveti teden.

Mariana Poznič

Veliki petek

"Naših grehov težo nosi, nam ljubezni zgled daje."

Na veliki petek, 2. aprila 2021, smo se zbrali v cerkvi Marije Pomagaj ob 19. uri. Obrede je vodil dr. Jure Rode.

Najprej je bilo besedno bogoslužje. Berili sta brala Matija (Tute) Groznik in Lucijana Vom-

bergar.

Zaradi posebnih razmer sta pasijon brala dr. Rode in Jože Oblak, ki je tudi povezoval razne dele obredov.

Sledile so slovesne prošnje, nato pa češčenje križa, tudi v posebni obliki.

Petje je vodila skupina iz San Martina, pod vodstvom in igranjem orgel Lučke Marinček Kastelic.

S podelitvijo sv. obhajila, smo zaključili obrede. Sledilo je branje križevnega pota, ki ga je vodil dr. Rode s tekstom, ki ga je pripravil Dom San Martin.

Mnogi udeleženci smo bili mnenja, da je bil obred drugačen kot smo navajeni, a je bil doživet, saj je tudi tišina pripomogla k zbranosti.

Helena Loboda Oblak

Velika sobota

"Jezus, naš kralj, iz groba je vstal, premagal je smrt in pekel je strt."

Na Veliko soboto smo se zopet zbrali v naši skupni cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši. Maševal je dr. Jure Rode s sodelovanjem številnih ministrantov. S petjem je spremljala skupina iz San Martina, pod vodstvom Lučke Ma-

rinček Kastelic. Maša je pričela z obredom luči: cerkev v popolni temi je bila počasi osvetljena, najprej s plamenom Velikonočne sveče, ki so ga nato ministranti razdelili med vernike. Počasi je bila cela cerkev razsvetljena s to lučjo, kot razglasitev Kristusovega vstajenja ob petju »Glorije«.

Poslušali smo berila iz Stare in Nove zaveze in psalm, brali so: Sebastian Žnidaršič, Sonia Miklič, Toni Podržaj, Katja Zupanc in Jure Komar.

V pridigi nas je dr. Rode pozval, da moramo biti Kristusovi pričevalci, da z našim zgledom poneseemo Kristusovo luč v naše socialne krožke in tudi tja, kjer se naša družina razvija, na delo, itd.

Po sveti maši in ob spoštovanju vseh protokolov, smo si lahko med seboj voščili vesele praznike in se prenovljeni vrnili domov.

Sofi Komar

Slike Matjaž Godec

VELIKI TEDEN PO SLOVENSKIH DOMOVIH

Slomškova dom

Leto je spet naokoli in Velika noč se bliža! Letos smo, kljub pandemiji, za Velikonočni čas imeli možnost, da smo se srečavali, tako da so bili priprava in obredi drugačni kot leta 2020. Seveda smo pazili nase in na druge tako, da smo upoštevali predpise.

Vsak petek smo v Slomškovem domu molili križev pot in imeli sv. mašo, da smo se primerno pripravili na ta največji praznik za nas vernike. V petek, 26. marca, so nam pa Mladi in Mladci&Mladenke pripravili križev pot in mašo.

Ramoščani smo butarice in druge okrase pripravili že doma z domačimi pridelki. Otroci so tudi sodelovali in jih naredili pod vodstvom učiteljic Slomškove šole prek zooma. Tudi pirhe smo doma barvali po stari slovenski navadi!

Na Veliko soboto smo imeli blagoslov jedi, to pot je bil žegen v živo v Slomškovem domu. Mladi so pa tisti dan pekli potico za Velikonočni nedeljski zajtrk! Žegna se je udeležilo lepo število vernikov, g. Franci Cukjati nas je lepo nagovoril in nam osvežil spomin, kaj pomeni vse, kar je blagoslovil.

Na cvetno nedeljo smo prihajajočega Jezusa slavili med procesijo in sv. mašo kar v dvorani doma, vedno smo upoštevali protokol.

Tudi na Velikonočno nedeljo smo se zbrali k sv. maši, ki je bila v spodnjih prostorih in na dvorišču doma, hvala Bogu nam je bilo vreme naklonjeno. Zelo smo pazili na protokol, ker so se razmere spet poslabšale. A kljub temu smo lepo doživeli spomin Jezusovega Vstajenja in se Bogu zahvalili za vse prejeto!!

A.S.

Slovenski dom San Martin

Kljub sedanjim razmeram in z uporabo vseh koronskih protokolov, smo v San Martinu lahko izpeljali Velikonočne obrede.

Janez Filipič je preskrbel ves material za izdelavo butaric, katera je potekala 24., 25. in 26. marca v dvorani Doma. Delo smo organizirali preko Whatsapp in ga razporedili v tri dni, da se ne bi zbralo preveč ljudi istočasno.

Ves dobiček prodaje butaric smo izročili Zvezi slovenskih mater in žena iz San Martina za pomoči potrebnim rojakom.

Na cvetno nedeljo smo se spominjali Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem. Z butaricami in oljkami v rokah smo sprejeli prihod duhovnika in ministrantov. Mašnik, dr. Jure Rode, je blagoslovil vsa zelenja na dvorišču šole Sagrado Corazón, šli smo v procesiji v kapelo in zbrano poslušali branje Pasijona.

Na Veliko soboto ob 11. smo imeli blagoslov velikonočnih jedil na dvorišču šole Sagrado Corazón, približalo se je veliko število Slovencev, ki so po stari navadi prinesli velikonočna jedila k žegnu - blagoslovil jih je dr. Jure Rode.

Praznično mašo Velikonočne nedelje smo darovali za vse žive in pokojne rojake okraja, pel je del pevskega zbora San Martin pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic.

Po maši je večina rojakov šla v Dom na skupni zajtrk, za katerega je poskrbela mladina in je v velikonočnem duhu združil vse prisotne. Potice za zajtrk je spekla gospa Štefi Leber Miranda ter jih podarila domu.

Predsednik Marko Škulj je pozdravil vse prisotne ter jim želel vesele praznike v imenu Doma. Sledilo je žrebanje velikonočne rife. Z nakupom srečk smo podprli Dom. Prvi dobiček je zadel Toni Podržaj in ga daroval domu, ostala dva zmagovalca sta tudi podarila del dobitka domu.

Po tako lepem doživetju smo se odpravili domov, da bi v družinskem krogu nadaljevali velikonočno praznovanje.

Lučka Makek

Društvo Slovenska Pristava

Življenje je močnejše od smrti in ljubezen močnejša od sovraštva

Pripravo na Veliko noč smo na Pristavi zaključili z duhovno obnovo, križevim potom, sveto mašo in priložnostjo za sv. spoved, ki jo je vodil g. Toni Burja v četrtek, 25. marca.

Na cvetno nedeljo, smo v procesiji proslavili Jezusov vhod v Jeruzalem. Slovesno sv. mašo z branjem pasijona je vodil naš duhovni vodja, g. Franci Cukjati.

Obrede velikega četrtka in petka so nekateri člani Pristave spremljali v živo v slovenski hiši, drugi smo jim pa sledili po spletu.

Na veliko soboto smo se zopet zbrali na Pristavi pri blagoslovu velikonočnih jedi. Blagoslov je vodil g. Janez Pintar.

Praznovanje Velikega tedna smo slovesno zaključili s sveto mašo, ki jo je daroval g. Franci Cukjati pred lepim številom vernikov. Pri vseh obredih smo se skrbno pazili in upoštevali protikoronski protokol. Upamo, da bo pandemije kmalu konec - Kristus nam je dokazal, da je življenje močnejše od smrti!

Naš dom San Justo

Jezus, naše upanje, je vstal! Aleluja!

Izredne razmere, ki jih povzroča pandemija koronavirusa zahtevajo, da se vsi prilagodimo novim pravilom, zato smo na svojevrstni način obhajali najvažnejše dogodke našega odrešenja.

Letos so gospe, dekleta, otroci in tudi možje pletli butarice v Našem domu 23., 24. in 25. marca od 15. ure dalje. Ves material, oljke, oblance, palčke in zelenje smo dobili v dar. Iskreno se zahvalimo družini Feliksa Oblaka, Marjanu Grilju, Karlu Grozniku, družinam Pavšer, Lovšin in Kržišnik. Barvanje oblancev sta imeli na skrbi ga. Ninka Keršič in Marija Tomažević. Letos smo pletli na dvorišču, da smo bili na odprtem prostoru. Vsak je imel določeno delo: kdor zna pletti je izdeloval butarice, drugi so rezali oblance, oljke in zelenje. Med delom smo bili veseli srečanja in prijetnega pogovora. Napravili smo 160 butaric. Ves dobček je bil namenjen Zvezi žena in mater, ki skrbi za potrebne rojake iz okraja.

Na Cvetno nedeljo smo v Sanhuški stolnici globoko podoživeli dogodek, ki nas spominja na Jezusov častitljivi vohod v Jeruzalem. Naš dušni pastir, dr. Jure Rode, je blagoslovil oljke in butarice, verniki pa smo z globoko vero in pobožnostjo počastili Jezusa ter ga proglasili za Kralja naših src! V drugem delu bogoslužnega slavlja je sledila sv. maša, med katero smo spremljali Jezusa v zadnjih urah njegovega trpljenja in smrti na križu. Vlogo kronista in drugih nastopajočih oseb je pri branju Pasijona bral Luka Trpin, mašnik pa pri oltarju vloga Jezusa.

Od 19. ure naprej smo lahko sledili in spremljali preko spleta Družinski križev pot, pod geslom: "Jaz sem pot, resnica in življenje!" Mladina Našega doma ga je skrbno in ganljivo pripravila. "Letošnje cerkveno leto je posvečeno svetemu Jožefu, zato je mladina odločila, da Križev pot nameni družini, saj je sv. Jožef njihov varuh in prav družina je najbolj ogrožena v današnji družbi". Poiskali so primerno besedilo, ki naj bi ustrezalo prvotni zamisli, nato pa začeli z bralnimi vajami, snemanjem in pravo videoposnetka. Doživeli smo globoko duhovno pripravo na Veliko noč in spoznali, da smo vsi odgovorni za duhovno rast naših družin. »Naj naše družine, kot nosilke življenja, vere, upanja in ljubezni svetimo vsem ljudem v temi našega časa«.

Na Veliko soboto smo vstopili na dvorišče Našega doma (ena oseba na družino) s košarami z velikonočnimi dobrotami. Po branju beril (Jana Urbančič in Toni Rovani) in evangelija je med Velikonočnim petjem msgr. Jure Rode, blagoslovil velikonočna jedila. Prijetno nam je bilo, da smo se lahko zbrali pri obredu in prelepem slovenskem običaju.

Letošnja Veliko noč smo že drugo leto obhajali s posebno omejitvijo zaradi težke preizkušnje, ki jo doživlja ves svet. A v naših srcih je še močnejše odmevalo: Aleluja - Kristus je vstal, naše upanje in vir največjega veselja! Med dnevno - jutranjo sv. mašo smo polni hvaležnosti dvignili naša srca in obnovili vero in ljubezen do vstalega Jezusa!

Naj nam zmagoslavni Zveličar podeli svoj blagoslov, da bomo pogumno prehodili pot našega vsakdanjega življenja!

IUP

Slovenski dom Carapachay

Ritem carapachayskega bogoslužnega življenja ...

Lansko leto smo močno pogrešali postne in velikonočne obrede, ki so odpadli zaradi pan-

demije in vladnih ukrepov. Letos je pa, hvala Bogu, bilo drugače.

28. marca, na Cvetno nedeljo, smo se zbrali v domu kjer smo najprej imeli blagoslov oljk in butaric, nato pa sveto mašo med katero smo pozorno poslušali branje Pasijona po sv. Marku.

31. marca, dan pred velikim četrtkom, smo se spet dobili za duhovno obnovo. Pripravili smo lep križev pot s slikami postaj, delo patra Marka Ivana Rupnika. Tokrat je bil na vrsti vojaški križev pot z uvodom nepozabnega sv. Janeza Pavla II. Besedilo je bilo sodobno, vsakega se je dotaknilo, vsak se je lahko prepoznal v njem in ravno to nam je pomagalo, da smo se bolj poglobili v veličastvo svetega velikonočnega tridnevja. Križ je vodilo, ki ga moramo sprejeti vsi. Na lesu križa Kristus širi svoje roke, da objavame vse v enosti svojega telesa ... Zbrani pri sv. maši smo še posebej prosili za zdravje in blagoslov.

Na veliko soboto, 3. aprila, smo se srečali na dvorišču doma, kjer nas je čakal naš dušni pastir, dr. Jure Rode. Veliko košar se je nabralo, vse so bile polne dobrot. Vsi smo čakali, da jih naš gospod blagoslovi. Po kratkem nagovoru in branju beril smo skupno zapeli pesem s katero smo hoteli pokazati koliko nam pomeni ta lepa slovenska navada.

Veselo Alelujo smo pa slovesno obhajali na velikonočno nedeljo, polni veselja in upanja na boljše čase. Spomnili smo se vseh živih in pokojnih članov doma. Živi rabimo božjo pomoč, pa še kako zelo v teh razburkanih časih, pokojni pa potrebujejo naše molitve, da bi se čimprej združili z Bogom in nam od tam pomagali. Vstali Kristus prihaja k nam in nas ljubeče objema s

svojo slavo. Odprimo mu naša srca, da bi mogli polni vere doživljati njegovo navzočnost.

Trdno upamo, da bomo po vseh teh hudih preizkušnjah, lahko kmalu skupaj zapeli »Hvala večnemu Bogu ...«

Oče vseh, priznavam, da si Stvarnik vsega. zaupam ti in verujem, da skrbiš za sleherno stvar v mojem življenju, sleherno žalost in vse trpljenje, vse to polagam v tvoje naročje ...

Marjana Pirc Ahlin

Društvo Slovenska vas

Naj slava, Jezus, ti doni, od mrtvih vstal si in živiš!

V Slovenski vasi smo lepo doživljali Veliki teden.

V soboto pred cvetno nedeljo so otroci in tudi starejši v Slovenski vasi pridno pripravili butarice. Skupina devetih učencev, ki se pripravljajo na prvo sveto obhajilo, so svoje butarice nesli v Dom svetega Vincencija in jih podarili ostarelim, ki tam živijo a zaradi ukrepov proti pandemiji ne morejo prisostvovati obredom velikega tedna. Zelo so jih razveselili!

Skozi ves Veliki teden smo v cerkvi Marije Kraljice imeli obrede. V slovenskem jeziku je obrede vodil g. Toni Burja, v španščini pa g. Jože Bokalič.

Veseli smo, da se me nami še vedno ohranjajo slovenske navade, tako s pripravo butaric kakor z blagoslovom velikonočnih jedil in slovesno velikonočno vigilijo. Upamo, da jih bomo ohranjali še mnoga leta, v slavo od mrtvih vstalega Jezusa!

SLOVENŠČINA NA USTANOVNI SEJI V CELOVCU

V prejšnji številki Svobodne Slovenije smo poročali o lepem uspehu slovenskih kandidatov na občinskih volitvah v Avstriji.

V četrtek, 8. aprila, se je vršila ustanovna seja občinskega sveta v celovškem rotovžu. Dvakrat je bilo slišati "Zaprisežem" v slovenščini. Tako Lojze Dolinar kakor Sonja Koschier sta nemškemu "Ich gelobe" dodala slovensko inačico. Tudi v nadaljevanju je bila slovenščina prisotna: Deželni glavar Peter Kaiser je na Dolinarjevo zaprisego odgovoril tudi v slovenščini s "čestitam, hvala, danke".

Med drugim je na konstitutivni seji spregovoril tudi krški škof Jože Marketz, ki je deloma spregovoril tudi v slovenščini in dejal, da ga zelo veseli, da se "dvo- in večjezični značaj Celovca zdaj zrcali tudi v občinskem svetu in celo v mestni vladi, kar je nekaj zgodovinskega". Škof Marketz je še dodal: "Želim vam, da bi se z vso odgovornostjo in vso močjo, ki jo imate, zavzemali za mesto Celovec, in da bi z vso kreativnostjo in z vso močjo z drugimi tako sodelovali, da nam bo vsem v blagoslov, in da bi tudi mi, in jaz sem tudi eden od vas, v bodočnosti imeli mesto, ki je res internacionalno, mesto, v katerem živimo sožitje".

Po slovesni prisegi je Dolinar poudaril, da je bil za Slovenke in Slovence v Celovcu dvojezičen nastop v sejni dvorani več kot le simbolna gesta. Lojze Dolinar bo v

mestnem senatu prisoten za tri referate: občinska stanovanja, okolje in energija ter čezmejno povezovanje in mreženje v alpsko-jadranskem prostoru. Za "Primorski dnevnik" je Dolinar izjavil: "Poleg svojega angažmaja za mesto, bom vsekakor tudi zagovornik slovenskih interesov. Te vidim predvsem v dialogu na kulturnem, športnem, gospodarskem in finančnem področju. Vsekakor pa hočem prispevati k temu, da bo slovenščina oz. da bomo Slovenci v glavnem mestu Koroške še bolj prepoznavni."

Poleg Dolinarja je dobil občinski svet v Celovcu še nadaljnjo slovensko govorečo mandatarko, Sonja Koschier, ki poučuje na Višji šoli za gospodarske poklice v Šempetru pri Šentjakobu. Oba se bosta zavzela, da bo slovenski utrip na Koroškem še bolj zaznaven in priznan.

O poteku ustanovne seje so poročali mnogi mediji iz Avstrije, Italije in Slovenije:

[Slovenščina na ustanovni seji](#)

[»Velik dan za Celovec«](#)

[Pogovor s celovškim podžupanom Lojzetom Dolinarom](#)

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko je v pismu g. Božidarju Bajuku dogodke tako opisal:

»S strani Narodnega sveta koroških Slovencev smo Dolinarju ponovno čestitali in čestital sem mu tudi osebno.

Govorila sva tudi o tem, da je bil leta 1876 izvoljen v mestni svet v Celovcu moj prastric Andrej Einspieler, skupaj z Martinom Slomškom soustanovitelj Mohorjeve družbe v Celovcu. Einspieler je umrl leta 1888 in verjetno od tedaj naprej ni bilo slovenskega mestnega svetnika v Celovcu! Kaj šele podžupana!«

Poleg tega je v mestnem svetu za Zeleno zastopana tudi učiteljica in pevka mag. Sonja Koschier, tako da sedita v mestnem svetu glavnega mesta Koroške celo dva Slovenca!

Tretji bi pa lahko bil sin Lojzeta Dolinarja, Matija Dolinar, ki samo za las ni uspel priti v celovški mestni svet. Pri odstopu kakega politika njegove stranke, Team Koroška, bi se pa uvrstil med mestne svetnike. Potem bi imeli tri zastopnike v mestnem parlamentu! O tem mi sedaj seveda niti sanjati nismo mogli!

Negativno je odjeknila izjava bivše županje Dr. Mathiaschitz, ki je pred pandemijo nekoč rekla, da Celovec ni dvojezičen.

Tako Dolinar, kakor tudi Koschierjeva se bosta pa zavzemala zato, da bo Celovec, v regiji Alpe Jadran, kjer ima sedež tudi univerza Alpe Jadran, dobil, kolikor bo to mogoče, tudi dvojezično podobo. Nena zadnje živi v tem mestu nekaj tisoč Slovencev in ima v Celovcu svoj sedež kar več kot 70 slovenskih organizacij. Od Slovenskega Atletskega Kluba (SAK), pa tja do organizacij na področju kulture, šolstva in politike. Najznamenitejši ustanovi pa sta Zvezna gimnazija za Slovence in Mohorjeva družba, ki po zaslugi Einspielerja in Slomška že od leta 1851 naprej skrbi za dobro posvetno in cerkveno literaturo.

Pri zaprisegi v mestnem svetu, ki je bila pri Dolinarju in Koschierjevi tudi v slovenščini, je bil navzoč tudi koroški škof, Jože Marketz, ki je obema čestital v domači slovenščini.

Čestitke in dobre želje so prispevale z vseh strani, od Mendoze do Ljubljane in Koroške, predvsem pa iz Lojzetovega rojstnega kraja Spittala ob Dravi, veselje je veliko, sedaj se pa začanja trdo delo.«

Viri:
volksgruppen.orf.at
rainews.it
primorski dnevnik
novice.at

OkrOgle OBLETNICE

Škofjeloški pasijon (1721)

Škofjeloški pasijon (Processio Locopolitana) je ambientalna dramska predstava, ki jo je napisal leta 1715 (z nadaljnimi popravki do 1727), zanesljivo pa uprizorjen od leta 1721 dalje kapucin Lovrenc Marušič, z redovnim imenom "oče Romuald".

Dragoceni rokopis hrani knjižnica Kapucinskega samostana v Škofji Loki, kjer je tudi muzej o Škofjeloškem pasijonu. Ta rokopis je najstarejše ohranjeno dramsko besedilo zapisano v slovenskem jeziku (z dodatki v latinskem in nemškem jeziku). Velja tudi za najstarejšo, v celoti ohranjeno, režijsko pasijonsko knjigo v Evropi, kar Škofjeloškemu pasijonu daje pečat edinstvenosti.

Besedilo Škofjeloškega pasijona je nastalo na podlagi tradicije uprizoritev slovenskih spokornih procesij. Sestavljeno je iz 869 verzov in 13 podob: Raj, Smrt, Gospodova večerja, Samson, Krvavi pot, Bičanje, Kronanje, Hieronim, Glej človek, Kristus na križu, Mati sedem žalosti, Skrinja zaveze in Božji grob.

Čeprav so v Sloveniji od leta 1600 naprej jezuiti in zlasti kapucini prirejali razne verske dramske igre, se je kot pismeno besedilo ohranilo le Škofjeloški pasijon.

Uprizoritve

Škofjeloški pasijon se danes, tako kot v Romualdovem času, uprizarja v postnem in velikonočnem času, v obliki procesije po ulicah in trgih starega mestnega jedra Škofje Loke. Skozi mesto se pomikajo skupine nastopajočih, ki v dramski obliki uprizarjajo posamezne prizore iz Svetega pisma Stare in Nove zaveze ter razne alegorične motive.

Škofjeloški pasijon se je v 18. stoletju uprizarjal vsako leto, vse do ukinitve leta 1767. Od tedaj pa do druge četrtine 20. stoletja uprizoritev ni bilo.

Leta 1936 je ob priliki Obrtno-industrijske razstave v Škofji Loki Škofjeloški pasijon pripravil dr. Tine Debeljak ob pomoči režiserja Pavla Okorna. Pasijon se ni razvijal v obliki procesije po ulicah in trgih srednjeveškega mesta, ampak je šlo za odrsko uprizoritev na dvorišču meščanske šole v Škofji Loki. Tu so postavili mogočen oder s površino 200 m² in ga dopolnili s kuliso srednjeveškega mesta. Uprizoritve so potekale od 12. do 16. julija 1936, sodelovalo je 165 amaterskih igralcev iz Škofje Loke in okoliških vasi, gledalcev pa je bilo čez 5000.

Nadaljne uprizoritve je preprečila 2. svetovna vojna, po njej pa komunistični režim. Kljub temu je bilo uprizorjenih v 20. stoletju nekaj odrskih priredb v slovenskih gledališčih in med slovenskimi narodnimi skupnostmi v Trstu, na Avstrijskem koroškem in v Argentini.

V Sloveniji je bil Škofjeloški pasijon v izvorni obliki v celoti uprizorjen šele leta 1999 in potem ponovno leta 2000, 2009 in 2015. Na zadnjih predstavah je bilo čez 1000 igralcev in 23000 gledalcev.

Škofjeloški pasijon v Argentini

Marjan Pertot v knjigi "Slovensko gledališče v Argentini" omenja, da je Pasijon očeta Romualda bil predstavljen leta 1976 in 1997. Obakrat je pasijon pripravila mladina Slovenske vasi v gledališki verziji, ki jo je priredil Niko Kuret.

O predstavi leta 1976 je bilo objavljeno daljše poročilo v Svobodni Sloveniji (Številka 16, 22. 04. 1976 stran 3), ki jo deloma preprišem:

"Ob razidu gledalcev po končani prireditvi je nekdo izmed udeležencev pravilno označil predstavo kot duhovno obnovo in pripravo na velikonočne praznike. Da, gledališče ima na človeka prav posebno močan vpliv. Od vsega začetka je bilo gledališče namenjeno za izobrazbo človeka, da ga versko in moralno dviga. Iz grških časov vemo, da so njihovi voditelji polagali veliko važnost na gledališče, ki jim je bilo šola in tempelj, kjer so prejeli pobudo za svojo duhovno izobrazbo in notranjo rast. To misel je na prireditvi poudaril tudi napovedovalec, ko je v uvodnih besedah na občinstvo izjavil, da skušajo nocojšnji mladi igralci v sebi doživeti zgodovinske dogodke Velikega tedna v Jeruzalemu in istočasno prosil, naj tudi gledalci z njimi na odru v sebi obnove Pasijon, ko jim bodo na živ način, s pomočjo govornice besede in živih slik pokazali Gospodovo trpljenje.

Ni bila lahka naloga, ki si jo je nadel naša mladina, ko se je pred tremi meseci odločila za uprizoritev duhovne igre Pasijona, katero je Niko Kuret pripravil za oder v 16. slikah. Režiser Ciril Jan se je z vso samozavestjo vrgel na delo, navdušil in pridobil mladino ter ji razdelil vloge. Skoraj večer za večerom se je mladina zbirala v društvenem domu k vajam. Po resnih pripravah je režiser v soboto, 9. in v nedeljo, 10. aprila, postavil igro, pri kateri je sodelovalo okrog 45 oseb, na oder ter jo je v veliko presenečenje vseh speljal s pretresljivim uspehom. Predstava, v celoti gledano, je bila uspeh za režiserja in igralce, ki so bili, z izjemo nekaterih starejših, sami mladi fantje in dekleta, od katerih so mnogi prvič nastopili na odru. Zares lahko rečemo, da so vložili vse svoje moči v igro in kljub velikim starostnim razlikam z zgodovinskimi osebam iz evangeljskih poročil, so se skušali živeti v težke vloge nastopajočih oseb. Ves potek prikazovanja posameznih slik se niti enkrat ni ustavil. Igra je potekala gladko in brezhibno. Igralci so obvladali besedilo in izgovorjava je bila dobra. Množični nastopi kot je bil v prvi sliki nastop otrok in kasnejši nastopi množic v naslednjih slikah kot npr.: Jezus slovesen vhod v Jeruzalem, Jezus pred Poncijem Pilatom, Jezus optan s križem po jeruzalemskih ulicah na poti na goro Golgota, vsi ti nastopi, pri katerih so sodelovale velike množice, so bili spretno in mogočno izpeljani. Druge bolj težke, kočljive in pretresljive slike, ki lahko postanejo neokusne, če niso pravilno zajete, kot npr.: zadnja večerja, Kristusov smrtni boj in osamljenost na vrtu Getsemani, Jezusovo

bičanje in sramotenje, Jezusovo umiranje na križu, so bile zaigrane z vso resnostjo in dostojanstvom, brez vsakega pretiravanja. - Iz vsega podajanja smo čutili, da mladi igralci, ki so bili sami dijaki, niso poznali le zgodovinskih dejstev svetega pisma, temveč so se tudi potrudili dojeti veličino Jezusove ljubezni, in skrivnost njegove odrešilne smrti na križu. Oprema odra in posamezne scene, katere si je zamislil mladi Marijan Adamič, je bila enostavna in preprosta. Oblačila so bila v enih primerih zgodovinskem času prikladna, v prizoru smrti in hudobnega duha pa zelo izrazna in nazorna. Med posameznimi slikami, ki so se s spretnimi in svetlobnimi efekti (Stane Jemec) brez vmesnega odmora naglo zamenjavale, je zapel cerkveni zbor ob spremljavi harmonija pod vodstvom g. Ivana Meleta k vsaki sliki primerne prilagoditve pesmi. Opazili smo med številnimi nastopajočimi več obetajočih talentov, katerim bi priporočal obisk gledališkega tečaja v Slovenski hiši, da si tam pridobe govorno tehniko.

Na vsak način je treba režiserju Cirilu Janu, mladim igralcem, pevovodji g. Ivanu Meletu ter njegovemu pevskeemu zboru iskreno čestitati, da so v razmeroma kratkem času postavili zelo drzno igro na oder.

Predstavo si je ogledalo okrog 350 oseb, med katerimi je bila zastopana številna mladina iz posameznih krajev Velikega Buenos Airesa. Lepa skupina je prišla iz Carapachaya, ki je s svojim obiskom hotela dati priznanje svojim mladim vrstnikom. Drugotni namen te prireditve, ravno tako hvalevreden kot prvi, ki smo ga omenili v uvodu, je bila misel naše vaskje mladine na svoje prijatelje na Madagaskarju, katerim je namenila dobiček predstave. S kratka: zamisel pokazati misterij Gospodovega trpljenja je bila na mestu in dosežen je bil dvojni namen prireditve, za kar gre hvala mladini.

I.G.

Svobodna Slovenija 1976, št. 16

Ali ste vedeli?

• Da je Škofjeloški pasijon uglasbil slovenski skladatelj Alojzij Srebotnjak za sopran, alt, tenor, bas, mešani zbor in orkester?

• Da se zadnje čase Škofjeloški pasijon uprizarja vsakih 6 let in sodeluje več kot 1000 prostovoljcev? Produkcijsko vlogo ima Občina Škofja Loka Kapucinski samostan Škofja Loka pa varuje njegovo duhovno vsebino?

• Da je leta 2016 Unesco razglasila Škofjeloški pasijon za Nesnovno kulturno dediščino človeštva? Občina Škofja Loka bo kot nosilec Škofjeloškega pasijona še naprej zagotavljala kontinuiteto uprizarjanja ter sodelovanje skupin, skupnosti in posameznikov.

Ko je bil Škofjeloški pasijon vpisan na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine, je presešel lokalne in državne okvire in postal dediščina celotnega človeštva.

Škofjeloški pasijon je prvi slovenski vpis na ta Unescov seznam.

Tako je predstavljen Škofjeloški pasijon na spletu Unesco v španskem jeziku:

"La representación de la Pasión en Škofja Loka
Slovenia

Inscrito en 2016 (11.COM) en la Lista Representativa del Patrimonio Cultural Inmaterial de

la Humanidad

En la época de la Cuaresma y de la Pascua de Resurrección, tiene lugar en la ciudad de Škofja Loka (Eslovenia) un espectáculo teatral tradicional representado por más de 900 habitantes de esta localidad. El espectáculo reviste la forma de una procesión que recorre las calles del centro histórico medieval de la ciudad. Inspirado en textos antiguos escritos por un fraile capuchino, el tema del espectáculo es la representación de veinte escenas de la pasión de Cristo camino del Monte Calvario y de algunos episodios del Antiguo y el Nuevo Testamento. La representación se escenifica en diversos lugares de Škofja Loka y se interpreta en esloveno antiguo. Además de los actores, 400 voluntarios de la comunidad participan en la organización y producción de esta obra teatral tradicional que tan sólo se representa cada seis años, debido a la complejidad de su puesta en escena. La Pasión de Škofja Loka es un factor importante del sentimiento de identidad de los habitantes de la localidad y también contribuye a la cohesión social, al propiciar el acercamiento entre los vecinos que participan en ella y fomentar su sentimiento mutuo de contribuir al bien común. Las prácticas y conocimientos vinculados a este elemento del patrimonio cultural se transmiten de generación en generación en el seno de las familias participantes y mediante los cursos impartidos por los artesanos que contribuyen con sus conocimientos técnicos a la puesta en escena de la Pasión. El estudio de esta obra teatral se ha integrado también en el currículo de las escuelas de la localidad."

• Da Škofjeloški pasijon s svojim izvornim konceptom uprizoritve predstavlja svojevrsten dogodek in največjo gledališko predstavo na prostem v Sloveniji?

• Da je Škofjeloški pasijon izviren v več pogledih? Izvaja se v izvornem času (postni in velikonočni čas), v izvornem kraju (srednjeveško mestno jedro) in na izviren način (procesijski način predstave s prenosnimi o dri, vozovi in konji, lokalni igralci, izvornim jezikom in kostumografijo).

• Da bi morala biti v teh dneh nova uprizoritev Škofjeloškega pasijona (za 300 letnico prve predstave), a se je zaradi epidemioloških razmer prestavila na prihodnje leto?

Namesto pasijona pa si obiskovalci Škofje Loke lahko v okviru Dnevo Škofjeloškega pasijona ogledajo med drugim razstavo na panojih na Mestnem trgu, skozi okno Loške hiše vrtijo videoprojekcijo Škofjeloškega pasijona, v bližnjem Sokolskem domu pa je na ogled dokumentarni film Arheologija pasijonske knjige.

• Da je leta 2017 Loški muzej odprl novo stalno zbirko, posvečeno Škofjeloškemu pasijonu?

Viri:

Wikipedia
Pasijon.si
Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva
RTV Slovenija
TD-Škofja Loka
Unesco
Dnevnik.si
Loski-muzej.si
Europassion.net
Svobodna slovenija
Slovensko gledališče v Argentini - Marjan Pertot
dlib.si

Pripravil Jože Jan

ŠKOFJELOŠKI PASIJON POVEZUJE

Tisočletno mesto Škofja Loka je tudi rojstno mesto najstarejšega ohranjenega slovenskega dramskega besedila, danes poznane pod imenom Škofjeloški pasijon. Med leti 1715 in 1727 ga je v škofjeloškem kapucinskem samostanu zapisal pater Romuald, sicer Lovrenc Marušič iz Štandreža. Spokorniško procesijo so na ulicah Škofje Loke uprizarjali vse od leta 1715 (skoraj zagotovo že tudi pred tem) pa do prepovedi v letu 1768. Za ponovno uprizoritev je leta 1936 po skoraj 170 letih poskrbel škofjeloški rojak dr. Tine Debeljak. V času komunističnega režima, ki je v Sloveniji nastopil po drugi svetovni vojni, na uprizoritev v izvorni obliki in s poslanstvom, ki ga procesija prinaša, ni bilo moč misliti. Z osamosvojitvijo Slovenije pa je ideja o oživitvi spokorniške procesije ponovno vzbudila in leta 1999 smo bili priča veličastni uprizoritvi, ki se je nato odvila še v letih 2000, 2009 in 2015.

Letošnje leto 2021 je posvečeno trem stoletjem škofjeloške pasijonske procesije. Prav zato je bila v načrtu slovesna uprizoritev, ki naj bi se v postnem in velikonočnem času vila po ulicah Škofje Loke. Pandemija Covid-19 je prekrizala načrte in dogodek prestavila v leto 2022. Skoraj 1000 prostovoljnih igralcev, konjenikov in drugih sodelujočih je s težkim srcem sprejelo odločitev in usmerilo vse sile v uprizoritev, ki bo, ob ugodnih razmerah, izvedena naslednje leto.

Škofjeloški pasijon prinaša sporočilo o neminljivi ljubezni, o darovanju in skrbi za druge. Izjemna pa je tudi njegova povezovalna vloga. Ne le, da v času priprav in uprizoritve ta pred več kot tremi stoletji zapisana spokorniška procesija poveže škofjeločane in prebi-

valce okoliških krajev, njena povezovalnost je mnogo širša.

Tudi s tem namenom je bilo leta 2017 v kapucinskem samostanu v Škofji Loki prvo uradno srečanje gibanja Pasijonski veter/Ventus passionis, ki združuje slovenske pasijonce iz matice, zamejstva in sveta. Več o gibanju si lahko preberete na njegovi spletni strani

Pasijonski veter

Tam najdete tudi Pasijonski novičnik, ki prinaša vesti o pasijonskem dogajanju v Sloveniji in med Slovenci po svetu, v zadnji številki tudi o slovenski veliki noči v Buenos Airesu

Slovenska Velika noč v Bs. As.

Vsako leto v postnem času Muzejsko društvo Škofja Loka skupaj s Kulturno-zgodovinskim društvom Lonka Stara Loka poskrbi za izid zbornika Pasijonski doneski, ki prinaša stara in nova spoznanja o Škofjeloškem in drugih pasijonih ter s pasijoni povezano tematiko. Letošnjo, že 16. številko, je poleg prispevkov, ki odstirajo nova spoznanja o Škofjeloškem pasijonu, obogatil tudi prispevek o zadostilnem romanju v Kočevski Rog, ki so ga

v svinčenih časih leta 1979 opravili mladi Slovenci iz Argentine. Avtorji prispevka so Marko in Marjanka K. Jerman ter Mirjam Jereb Bagatelj. Več o vsebini zadnje številke izveste v spletni predstavitvi

Pasijonski doneski 2021

vse dosedanje številke Pasijonskih doneskov pa lahko preberate v Digitalni knjižnici Slovenije, kjer bo kmalu na voljo tudi letošnja številka

Pasijonski doneski 2021

S Pasijonskimi doneski, gibanjem Pasijonski veter, Pasijonskim novičnikom in številnimi dejavnostmi, ki se v Škofji Loki odvijajo vsako leto v postnem in velikonočnem času (več o tem na <https://www.pasijon.si/>), skrbimo za vzdrževanje pasijonske kondicije med eno in drugo uprizoritvijo Škofjeloškega pasijona.

Ponosni smo na našo skupno dediščino in z radostjo širimo vstajensko sporočilo o skrivnosti Gospodovega trpljenja, ki nas povezuje in združuje. Veselimo se povezovanj z drugimi pasijonci in že zdaj vse vabimo na ponovno uprizoritev Škofjeloškega pasijona, ki je po besedah dr. Matije Ogrina »estetsko lepa in duhovno presunljiva procesija z zgodovinskim 'sporočilom', ki bi nas moralo doseči. Toda to 'sporočilo' je takšno, da ga more odkriti le vsak človek osebno, sam zase, in odkrije ga toliko, kolikor ga tudi izpolni s svojim življenjem.«

Helena Janežič

Predsednica Muzejskega društva Škofja Loka

IN MEMORIAM | Tone Kržišnik (1932-2021)

V ponedeljek, 29. marca, je umrl ramoški umetnik Tone Kržišnik.

Bil je rojen l. 1932 v Šempetru pri Novem mestu. Mlada leta je delno preživel v Škofji Loki, po koncu vojne je pa s številnimi slovenskimi domoljubi delil usodo begunstva. Ta pot ga je po treh letih taborišča za vedno pripeljala v Argentino.

Tone je svoj umetniški talent razvijal v šoli Slovenske Kulturne Akcije, s priznanimi učitelji kot so bili Bara Remec, Milan Volovšek, France Ahčin in Marijan Marolt.

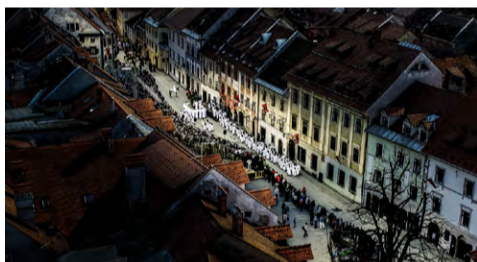
Njegovo delo je bilo med nami dobro poznano, saj je razstavljal za SKA, največkrat je pa s svojimi deli sodeloval na vsakoletnih razstavah ob obletnicah Slomškovega doma. Rad je imel pokrajinske slike: polje, drevje, šopki cvetic, patagonske razglednice. Ob obiskih domovine je slikal tudi slovenske pokrajine.

Slomškovega domu je pa daroval čudovit zemljevid Slovenije, ki pozdravi vsakega obiskovalca ob vstopu v dom. Relief, v katerem so prikazane gore, reke, jezera njegove drage domovine, je postal eden od prepoznavnih znakov Slomškovega doma. Ostal nam bo kot trajen spomin na umetnika, ki je rad zahajal v ta "slovenski grič sredi argentinske pampes".

Z Ivanko Clemente (1985) je ustvaril družino, sinoma Andreju in Marjanu ob njegovi smrti izražamo iskreno sožalje.

Naj počiva v miru!

Slomškov dom

IZ SLOVENIJE - VESELIM SE NOVEGA ČASA!

Za vedno mi bo ostal v spominu pogled mojega moža, ki je prišel domov iz rutinskega tedenskega nakupovanja živil. Brez pozdrava mi je z gestami rok, prestrašenim pogledom in kratkim stavkom »konec je« kar najbolj na hitro skušal povedati, da se je zgodilo nekaj izjemnega.

Omejitev števila ljudi v trgovinah, vrste, razkužila...vse to je bilo povsem tuje, nenavadno in je napovedovalo ta »čuden čas«, ki se je zgodil zgodnje pomladi 2020. Za vsakega izmed nas se je začelo odvijati življenje, kjer smo izgubili del svobode pri odločitvah, ki se tičejo našega vsakdanjika, ali pa odločitve sploh niso bile več potrebne, ker se je življenje v mnogih plasteh našega delovanja popolnoma ustavilo.

Negotovost, nepredvidljiva prihodnost in tudi eksistenčni strah so v nas prebudili prvinske občutke zavedanja samega sebe, hkrati pa so nas tudi močno povezali. Slehernik epidemijo doživlja na svojstven način, po drugi strani pa smo del skupnosti, ki deluje po nekaterih nenapisanih pravilih in valovi kot morski valovi, niha kot plima in oseka zaradi neke višje sile, kar seveda vpliva tudi na naše osebno doživljanje. Tako je nastala še vzporedna družbena epidemija, s pojavom številnih »virologov«, »sociologov« in razlagalcev preteklosti in prihodnosti, s teorijami zarot in instant rešitvami. Razumem jih kot krik nemoči, nezmožnost sprejemanja sedanjosti

in beg pred resničnostjo.

Kot zdravnica, klinična mikrobiologinja delam na Inštitutu za mikrobiologijo in imunologijo v Ljubljani, ki od vsega začetka epidemije izvaja približno polovico vseh diagnostičnih testov na COVID-19 v Sloveniji. Poleg tega pa vzporedno s tem potekajo še številne druge aktivnosti, ki pomagajo pri razumevanju in gibanju epidemije v našem okolju. Epidemija je zahtevala hitro prilagoditev vseh na inštitutu. V proces smo se vključili tudi tisti, ki prej nismo bili aktivno vključeni v virusno diagnostiko, saj je bilo ljudi praktično čez noč veliko premalo. Potrebna je bila reorganizacija kadra, delovnega časa, nabava aparatov in reagentov, če naštejemo le najpomembnejše. Z veliko požrtvovalnostjo, strpnostjo in delavnostjo, smo se kot celoten inštitut prilagodili na potrebe. To pa je pomenilo, da sem delala veliko več kot običajno, včasih po 14, 15 ur dnevno. Namesto enega vikenda na mesec, sem doma manjkala še kakšnega več. Težko mi je bilo odgovarjati na vprašanja treh otrok »mami, zakaj moraš ti delati tako dolgo«, mami, a jutri spet prideš domov, ko bomo že spali?«. Po drugi strani, pa sem ob številnih stiskah ljudi bila hvaležna, da imam delo. Moja naloga je bila pregled in potrjevanje izvidov ter komunikacija z naročniki v zvezi z rezultati testiranja na COVID-19. Najbrž ni potrebno posebno poudarjati, da so telefoni zvonili neprenehoma! Informacije, ki smo jih v prvem valu dajali na-

ročnikom so nas tesno povezali z ljudmi v prvi liniji epidemije in preko teh pogovorov smo nehote začutili njihovo stisko in hkrati sprostitve in veselje ob negativnih izvidih. Spominjam se sester, zdravstvenikov, zdravnikov, ki so nas klicali iz zdravstvenih domov, domov za ostarele, njihove zahvale, veselje in skrbi ob tem, ko smo jim za njihove varovance sporočali rezultate preiskav.

Prišla je jesen in z njo veliko prekmalu drugi val, ki je bil za Slovenijo zelo težak. Epidemija je eskalirala in zahtevala visok davek. Potihnilo so mnogi, ki so še pomladi govorili, da zganjamo prevelik cirkus za navaden prehlad ali gripi podobno bolezen. Tudi pri nas, ne samo v Bergamu, smo vsak dan poslušali zavijanje siren reševalcev in gledali naraščajoče črne številke umrlih. Skoraj že ni bilo posameznika, ki ne bi zbolel sam, poznal prebolevnika, ali koga celo izgubil zaradi te bolezni. Z izjemnim sodelovanjem raziskovalcev in znanstvenikov in na osnovi znanja in novih tehnologij se je pokazalo upanje, razvili so novo in varno cepivo! Protiutež za vse nerazumevanje, bolečine, trpljenje in izgube. Življenje najde ravnovesje, tisto varno mirno morje, kjer se lahko spočiješ in z mislimi odrineš na odprto. Verjamem, da študij in poklic močno opredeljujeta vsakega posameznika. Poklic zdravnika, ki je zame najlepši poklic na svetu me je naučil, da je potrebno stvari preveriti, dokazati, da enostavno ne moreš in ne smeš govoriti v prazno,

saj za tvojimi odločitvami stoji življenje človeka, ki je sveto, edinstveno in vredno vsega spoštovanja. Zato tudi ko je govora o cepivih popolnoma zaupam strokovni oceni tistih, ki so zato poklicani, da nam z vsem vedenjem svetujejo in razjasnijo vse dileme, ki se ta čas v zvezi z njimi pojavljajo. Poleg tega vem, da so v nastanek in razvoj cepiv vključene številne varovalke, ki onemogočajo, da bi lahko šlo kaj narobe. Sama cepljena, se počutim precej bolj varna kot pred tem. Pandemija COVID-19 preizkuša človeštvo v tem, do kod lahko sodeluje kot celota, ter ga k tem pravzaprav prisiljuje, preizkuša pa tudi meje solidarnosti. Ne bo je premagala samo medicina, pač pa jo bo premagala družba kot celota. Zato zaupajmo, cepimo se in se veselimo prihodnosti!

»Pandemije so prisilile človeštvo, da je prekinilo s preteklostjo in pričelo z oblikovanjem novega sveta. Pandemija so vrata iz enega v drug svet« (Jean Saldanha, director of European Network on Debt and Development).

Veselim se novega časa, ki ne bo več »čuden čas«, bo pa vsekakor drugačen, kot smo ga poznali pred pandemijo. Verjamem, da bo lep in da bo za več ljudi deloval bolje kot prej.

doc. dr. Tadeja Matos, dr. med.
specialist klinične mikrobiologije
Univerza v Ljubljani - Medicinska fakulteta
INŠTITUT ZA MIKROBIOLOGIJO
IN IMUNOLOGIJO

CRÓNICAS DE ESLOVENIA

Acá nunca estamos solos

Hablar con Julia es sentir el calorito cari-beño en el alma. No solo porque después de casi 7 años en Eslovenia sigue hablando con esa hermosa tonada venezolana, sino porque emana alegría y positivismo por todos los poros de la piel, su buena onda y su sonrisa son constantes. Tuve la suerte de conocerla en el curso de Esloveno que tomé apenas llegué a Ljubljana, allá por Octubre de 2015, siendo mi primera amiga fuera del círculo de «argentinos-eslovenos». Fueron 4 meses de mañanas de curso y tardes de paseos por Ljubljana, películas en el cine, arepas en su casa y helados donde sea. Ella y Carlos, su marido, son de Venezuela, y si bien ambos lo tenían «todo», decidieron emigrar. A continuación, una transcripción de nuestra charla, a la que le dimos formato de entrevista, para que conozcan su experiencia en Eslovenia.

→ **Contame un poco de dónde vienen, cómo recuerdan la primera vez que pensaron en emigrar, y por qué.**

Vivíamos con mi marido Carlos en Valencia, Venezuela. Al ver que no teníamos el futuro que nosotros deseábamos en ese momento, empezamos a pensar cuáles eran las probabilidades o posibilidades de irnos a otro país. En enero de 2014 dijimos «Vámonos a Estados Unidos». Claro, eso fue lo primero que hicimos porque era lo más cerca. Nos fuimos en febrero y estuvimos 15 días para ver cómo iba la cosa. Pero estando allí nos dimos cuenta de que la forma de vivir no nos gustaba: muy agitada, con mucha prisa. Además, el asunto de los papeles es muy complicado. Una opción era pedir asilo político, pero de esa forma no podíamos volver a Venezuela, así que decidimos que no. Como Carlos es descendiente de eslovenos, fue clara nuestra siguiente opción: decidimos irnos a Eslovenia. Sin comentarle a nadie, compramos los pasajes en Marzo para mediados de Mayo.

Mi madre me dijo «¿Cómo que te vas? ¿Y cómo lo pensaste?» Y yo le respondí «No lo pensamos. Porque si lo pensamos, no nos vamos.» O sea, en Venezuela ambos teníamos trabajo, auto, casa, familia, pero no había un porvenir. Tú allá trabajabas para «medio» vivir. Además está la inseguridad. O sea, no podías vivir. Así que, antes de que empiece el verano, llegamos a Eslovenia.

→ **¿Habían tenido contacto previo con la cultura o gente del país?. Como sabés, en Argentina es muy fuerte la comunidad eslovena, ¿en Venezuela también lo es?, ¿Carlos asistía?**

Sí existe una comunidad: Carlos, su mamá, sus tías, todos se juntaban en Venezuela. Pero después, a raíz de la situación económica y política, muchos migraron a Eslovenia, o a otros países.

Unos tíos de Carlos fueron a Venezuela una vez. Pero nunca entablamos una conversación seria de cómo era vivir aquí, porque no teníamos la intención de venir en ese momento. Pero luego de la corta experiencia en EEUU, no lo pensamos dos veces. Nosotros no nos detuvimos.

→ **Sí, te entiendo. En mi caso, la relación con el país y sus costumbres, era más estrecha. Pero tardé bastante en tomar la iniciativa y comprar los pasajes. ¿Cómo te sentiste antes de venir?, ¿cuáles eran tus expectativas, esperanzas, miedos?**

Yo vine con mi mente abierta y dije «Cada quien es un mundo y cada mundo es quien

quiere ser». Todos somos diferentes, así que no tengo que esperar nada a cambio de algo, no estoy segura de qué nos espera, así que tengo que mantenerme abierta a todas las posibilidades. No teníamos expectativas, no pensábamos en qué iba a pasar. Vinimos con la mente totalmente abierta.

→ **¿Te acordás cómo fueron los días apenas llegaron? Yo todavía me acuerdo la mezcla de miedo, entusiasmo, parálisis y exaltación que sentí la primera noche en Ljubljana, cuando cerré la puerta del departamento que alquilaba.**

Obviamente, me pegó muchísimo al llegar el tema de mi mamá y mis hermanos, de estar tan lejos de mi familia. Yo lloré toda una semana, pero salía a pasear, a recorrer, y me sorprendía lo tranquilo que era todo. Y apenas llegamos fuimos a donde la familia de Carlos, en Ravne na Koroškem. Para lo que estábamos acostumbrados, nos pareció un pueblo. Cuando yo llegué allá, a mí me pareció hermoso. O sea, la naturaleza es increíble. Salir por la noche y que no pase nada, todo tan tranquilo. De hecho, una de mis primeras experiencias fue entrar a un supermercado y olvidar la cartera en el carrito de las compras. Me sorprendió encontrarla intacta al regresar.

A la segunda semana nos vinimos a Ljubljana. Conocimos a un amigo del tío de Carlos y pues, de la nada, le ofreció trabajo. Lo contrató a Carlos y a la cuarta semana me ofreció trabajo a mí, para cuidar a sus niños.

→ **¿Cuáles fueron las primeras impresiones de la gente?. ¿Se sintieron integrados y bien acogidos?**

La primera impresión fue buena porque todos nos trataban bien, todos nos recibieron muy bien, todos nos quisieron ayudar.

...todos nos trataban bien, todos nos recibieron muy bien, todos nos quisieron ayudar...

No solo la familia de Carlos, sino la gente que íbamos conociendo. Siempre estaban allí y siempre preguntaban qué íbamos a hacer en las fechas patrias, nos invitaban a pasarlas con ellos para no estar solos.

→ **Las primeras semanas en general son bastante estresantes porque hay que realizar bastantes trámites. Yo tuve a mi ángel de la guarda Magy Ž. que me ayudó muchísimo con todo. ¿Cómo se organizaron ustedes con los trámites de radicación, inscripción en impuestos, alta en sistema de salud, etc.? ¿Hubo alguien o alguna organización que los ayudó con todo eso?**

Nosotros quisimos hacerlo solos, ayudándonos con el inglés. No quisimos pedir mucha ayuda. ¿Por qué molestar a alguien? Nosotros fuimos, siempre nos atendieron en inglés. Las personas que nos atendieron fueron buenas, comprensivas, nos ayudaban con los papeles, aclarándonos qué necesitábamos, explicándonos todo.

→ **¿Tuvieron contacto con la Embajada Venezolana?**

Hace dos años, creo, cerró la embajada de Venezuela. Cuando llegamos nosotros estaba, no servía mucho, así que no contamos con ella. Pues nada, hicimos las cosas solos. Se puede, no hay que tenerle miedo al

hecho de no saber el idioma.

→ **¿Conocés a alguno de los venezolanos que han llegado estos últimos meses?**

Una tía de Carlos y su esposo han venido hace un año. Ellos se encontraban en una situación económica muy difícil, y aquí los han ayudado muchísimo. Desde Karitas los han ayudado con los pasajes de avión, con el alquiler aquí en Ljubljana, hasta les facilitaron un auto. El Gobierno también ha brindado ayuda, con el curso de esloveno, por ejemplo. Pero lamentablemente, no se han adaptado al país, la diferencia cultural, el idioma; y decidieron volver a Latinoamérica, a Panamá, donde vive una hija.

→ **El idioma es bastante complicado, es cierto, pero creo que no hay que tenerle miedo, e intentar aprenderlo. Sé que vos también pensás así, de hecho, nosotras nos conocimos en un curso, pero recuerdo que habías asistido a uno antes. ¿Me podrías comentar un poquito de ese tema?**

Cuando llegué aquí buscamos en Internet, como te dije. Nosotros queríamos hacer todo solos. Vimos en internet que daban el curso gratis para descendientes de Eslovenos y esposas (o maridos)*. Y pues hice el curso gratis. Fueron como tres meses, todos los días, de lunes a viernes. A mí me gustó mucho ese curso, aprendí muchísimo. Hoy en día, quizás no hablo muy fluido, pero entiendo mucho, lo que me permitió conseguir un trabajo en una tienda hace 2 años.

→ **Otra etapa muchas veces difícil son las Fiestas. No sólo el estar lejos de la familia, sino la diferencia en las costumbres. ¿Fue difícil la adaptación a las costumbres eslovenas? ¿O mantuvieron las costumbres venezolanas, o intentaron integrar todo?**

No fue difícil para nosotros. Lo importante es no comparar los países. O sea, este es otro país. No fue difícil adaptarme a las tradiciones porque estábamos ambos solos, lejos de nuestra familia, así que decidimos tratar de hacer nuestras propias tradiciones. Encontrarle una vuelta de rosca. Aquí comen potica en Navidad. Ví que algunas familias hacen potica de chocolate. A mí me encanta el chocolate. Bueno, vamos a intentar hacerla. Buscaba la receta e intentaba prepararla. En vez de tirar bombitas con agua en Carnaval, vamos a disfrazarnos y divertirnos de esa forma. Vamos a adaptarnos, quizás modificar un poco las cosas y crear nuevas tradiciones.

→ **El tiempo pasa, y a veces más rápido de lo que queremos. Después de casi 7 años aquí, ¿qué cosas te siguen sorprendiendo?**

Mirá, como país, después de siete años todo me sigue sorprendiendo, ¡me conoces bien!. Te lo digo desde que viniste. A mí todo me gusta. Creo que he conocido cada uno de los rincones, todos los pueblitos. Y de hecho, Ljubljana me sigue pareciendo hermosa. Vivimos un tiempo en Domžale, pero por el tema del trabajo volvimos al centro y dije «Tenemos que estar cerca, porque yo no puedo vivir sin el centro.» Si tengo un día difícil, voy por el centro a ver el castillo. Subo al castillo, bajo.

Me encanta el tema de la ciudad vieja, me encantan las calles. Hay calles hermosísimas que todavía me siguen sorprendiendo. Hay veces que se te escapa algo, piensas que ya conoces todo, en la ciudad, en el país. Es súper pequeño, pero tiene muchísimos rincones, de los cuales todos te pueden enamorar.

Si tengo que nombrar algo negativo, todavía

no me acostumbré a la medicina, al sistema de salud de aquí (si bien sé, que el sistema de salud es muy diferente en todos los países). Los primeros años que estuve aquí no me quejaba en lo absoluto. Yo duré aquí 2 años sin tener absolutamente nada, ni una gripe. Nuestro sistema inmunológico era mucho más fuerte que el de ahora. Porque claro, tenemos sol todo el año en Venezuela, nunca teníamos escasez del sol.

Pero cuando mi hijo cumplió un año y empezó el colegio, empezaron los resfríos, las enfermedades. Empezamos a ir más al médico. Mi cuerpo también cambia, y las mujeres necesitamos más controles. Me parece mal que los controles ginecológicos (públicos y gratuitos) sean sólo cada 3 años, tienes que exagerar o tener algo grave para que te vean antes. Ojo, mi experiencia durante el embarazo y durante el parto fue excelente, pero quizás falta pulir un poco el tema de los controles previos, la etapa de prevención.

→ **Sí, te entiendo, a mí también me pasa lo mismo con el sistema de salud. Pero tengo que admitir que me acostumbré. Mirando hacia atrás, ¿cambiarías algo sobre su decisión de venirse a Eslovenia?**

No cambiaría nada. Me alegro de haber tomado la decisión de venirme para acá. Me alegro estar acá. De haber construido mi familia aquí. De haber tenido a mi hijo aquí. Porque el tema de vivir aquí con niños es espectacular, porque la libertad que se tiene aquí es única. Poder andar en bici hasta tarde, caminar tranquilamente, mandar a tu hijo al jardín caminando. La seguridad es lo máximo. De hecho, mucha gente también me pregunta «¿hay que tener auto?» Yo respondo: «¿Cómo se vive mejor? Caminando.» Durante el primer año no tuvimos auto. Si vives aquí al centro, todo queda cerca. Mantener una vida activa y saludable es muy fácil aquí.

→ **Como te comenté varias veces antes debido a la actual situación económica, hay mucha gente en Argentina que está pensando en emigrar. ¿Tenés algunos tips o consejos para ellos?. ¿Quizás algo que te hubiese gustado saber antes de venir?**

Mi consejo: no lo pienses y ya. Ven y prueba. Si bien hasta este momento nuestro encuentro fue más parecido a una mateada en el parque que a una entrevista, tengo que serles sincera y decirles que después de esta frase, nos dejamos llevar completamente recordando anécdotas, hablándonos sobre nuestra vida actual, sobre contactos que tenemos en común... ya saben, charla de amigas. Disfrutamos un rato cada una de la compañía de la otra, y juntas, de la bella ciudad en la que decidimos probar suerte.

* Para más información sobre el curso gratuito, accedan a la página del Zavod Republike Slovenije za Zaposlovanje:

Učenje slovenskega jezika

En mi caso, asistía al curso de Esloveno dictado en la Universidad de Buenos Aires. Allí mi profesora me comentó de la posibilidad de aplicar para una beca para un curso en otoño en Eslovenia, en el "Center za Slovenščino kot drugi in tuji jezik".

Nadia Jan | Ljubljana

Pueden encontrar más información en:

Tečaji slovenščine za odrasle

KOLEDAR

- 2. maja**
Obletnica Slovenski dom Carapachay
- 9. maja**
Slovensko romanje v Lujan
Ukinjeno zaradi ukrepov proti pandemiji
- 16. maja**
Obletnica Slovenski dom San Martin
- 23. maja**
Občni zbor Društvo Slovencev v Mendosi
- 30. maja**
Žegnanje v Slovenski Hiši
- 6. junija**
Spominska proslava
- 13. junija**
Procesija sv. Rešnjega telesa
- 20. junija**
Očetovski dan - Nabirka za Zvezo mater in žena

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

IZZIV

Znova smo prejeli na uredništvu pismo prijatelja in zvestega bralca Svobodne Slovenije, ki ga prepisem v celoti:

Cenjeni uredniki Svobodne Slovenije:

Na predlog g. Jožeta Jana, ki se nanaša na pregovore in reke, vam pošiljam sledeče - a objavite le, če se vam zdi:

V Argentini imamo pregovore in reke (dichos), za katere večkrat iščem enakega ali vsaj podobnega slovenskega.

Ta izziv prenašam na naše drage bralce. Primer:

Al que madruga, Dios le ayuda

Rana ura, zlata ura.

Naštevam:

- No por mucho madrugar, amanece más temprano.
- Más al cuete que madrugón de milico.
- Tan al cuete, como oreja de sordo.
- El zorro pierde el pelo, pero no las mañas.
- Al que nace barrigón, es al fiudo que lo fajen.

- Genio y figura, hasta la sepultura.
- Esto es pan comido.
- A caballo regalado no se le mira los dientes.
- Al que come y no convida, tiene un sapo en la barriga.
- Gastar pólvora en chimangos.
- El que se quema con leche, ve una vaca y llora.
- Más loco que una cabra.
- El gato con guantes no caza ratones.
- ¿Quién le pone el cascabel al gato?
- Perro que ladra no muerde.
- Más serio que perro en bote.
- Más contento que perro con dos colas.
- Más seco que lengua de loro.
- Lo que no se llevan los ladrones, aparece en los rincones.
- No todo lo que brilla es oro.
- Mejor sudar que estornudar.
- Mientras el carro va andando, los melones se van acomodando...

In seveda je še veliko drugih... tudi takih, ki niso za v časopis.

Prav lep pozdrav, Franci Markež

Si kdo upa sprejeti izziv? Vem, da izziv ni lahek, ampak roke na delo, gotovo boste dobili slično slovensko verzijo!

Jaz sem jih nekaj zasledil:

No todo lo que brilla es oro.

Ni vse zlato, kar se sveti.

El gato con guantes no caza ratones.

Mačka v rokavicah miši ne lovi.

El zorro pierde el pelo, pero no las mañas.

Lisica se dlake izlevi, zvijač se ne znebi.

El que se quema con leche, ve una vaca y llora.

Kogar je kača pičila, se boji zvite vrvi.

Pri lektoriranju prispevka je tudi urednica Mariana Poznič zasledila enega:

A caballo regalado no se le mira los dientes.

Podarjenemu konju se ne gleda v zobe.

(In obenem je pojasnila: “Včeraj so mi ga postregli v enem pogovoru...”)

Lahko nam pa tudi pošljete katere druge pregovore, ki jih Franci ni napisal!

Hvala, Franci!

Dragi bralci, na delo!

Pripravil Jože Jan

25. DO 31. 7. 2021

POLETNA ŠOLA SLOVENŠČINE ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

Bo potekala preko interneta
STAROST OD 10 DO 14 LET

www.zrss.si/mednarodno-sodelovanje/
Rok za prijavo je 15. 5. 2021

OB 30-LETNICI OSAMOSVOJITVE REPUBLIKE SLOVENIJE
NAGRADNI NATEČAJ

KAJ MI POMENI SLOVENIJA?

Pod častnim pokroviteljstvom ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu, Dr. Helene Jaklitsch

SODELUJEJO LAHKO OTROCI, MLADCI/MLADENKE, MLADINA IN ODRASLI SLOVENSKE SKUPNOSTI V ARGENTINI.

Predmet natečaja:
A: risbe / slike / fotografije / ročna dela
B: slovenska beseda (poezija / kratka proza)

ZANIMIVE NAGRADE

V prihodnjem tednu bodo objavljeni vsi pogoji in pravila.
Dela bomo sprejemali do 31. 5. 2021

“Jaz zaupam v Tvoje usmiljenje, moje srce se raduje Tvoje pomoči, naj pojem Gospodu, ki mi je storil dobro”

Vsem prijateljem in znancem sporočamo vest, da je v nedeljo, 21. februarja, odšel v Bogu nas mož, očka, dedi, stric, bratranec

† JANEZ MEŽNAR

Žalujoci:
Žena: Marija Hirschegger
Sinovi in hčerki:
Ivan, Vesna, Astrid, Davorin, Boris in Narte z ženami in možem
vsi vnuki in nečaki, bratrance ter ostalo sorodstvo

Bariloche, Playa del Carmen, Buenos Aires, Mendoza, Ohio, Ihan

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

Grupo HZ

oblak®

Priloga s slikami

VELIKI TEDEN V BUENOS AIRESU

